

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Устойчиво развитие

Учебна програма

За академични цели и професионално образование и обучение: 30 присъствени академични часа. 30 академични часа индивидуално обучение.

При неформално образование и обучение в реална фирмена среда: 15 присъствени академични часа. 15 академични часа индивидуално обучение

Преглед на курса

Този курс ще запознае студентите с основните понятия, принципи и практики на устойчивото развитие. Това ще изостри тяхната чувствителност към технологичните и социалните трансформации, осъществяващи се в световен мащаб, в това число цялостното бързо нарастване на световното население и произтичащата липса на продоволствена сигурност, увеличаването на средната продължителност на живота в много страни и съответното увеличаване на процента на възрастните хора спрямо общия брой на населението, изчерпването на природните ресурси, бързите изменения в технологиите и производствения капацитет в много страни, издигането на мултинационалния бизнес и появата на „зелената“ икономика. Устойчивото развитие се определя като социално-икономическо развитие, което допринася или поне не възпрепятства подобряването на качеството на живот и благосъстоянието на общностите. Устойчивото развитие е отговор на нуждите на настоящото и на бъдещото поколение (вътрепоколенческа и междупоколенческа справедливост). Подобно развитие позволява обществата да отчитат икономически растеж и потребление, съобразявайки се с екосистемните ограничения (т.нар. „one planet living“).

Курсът ще даде възможност на студентите да изследват средствата и техниките, с които страните и общностите разполагат в усилията си за постигане на екологична цялост, справедлив икономически растеж, овластяване на всички членове на обществото, цялостен дух на социална отговорност и социално благополучие. Ще бъдат разгледани екологичните, икономическите и социалните измерения на устойчивото развитие, което ще доведе до дискусии по въпросите на околната среда и изменението на климата, динамичните модели на потребление, производство и разпределение на ресурсите, икономическите аспекти на устойчивото развитие и ролята на бизнеса в инициативи и програми за устойчиво развитие. Курсът ще представи съществуващите глобални инициативи и договорености, посветени на постигането на устойчивост, изкореняването на крайната бедност и борбата с маргинализацията и изключването в световен мащаб, като се фокусира върху основните инструменти, използвани от международни институции като ООН и нейните агенции. Специален раздел в курса ще бъде посветен на ролята на Европейския съюз в глобалните инициативи за устойчиво развитие и по-специално в глобалния режим по изменение на климата.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Очаквани резултати от обучението

- Основни познания за историческия напредък и въздействието на въпросите, свързани с устойчивото развитие в Европейския съюз и в световен мащаб;
- Основно разбиране и способност за прилагане на концепции, свързани с устойчивото развитие;
- Разбиране и способност за критична оценка на алтернативни подходи за устойчиво развитие на базата на добро познаване на основните екологични, социални и икономически понятия и принципи на устойчивото развитие;
- Разбиране на взаимозависимостта между екологичните, икономическите и етичните/ социалните отговорности (тройна ефективност);
- Възможност за интегриране на бизнес, исторически, научни и културни гледни точки в изследванията и професионалните дейности в областта на устойчивото развитие;
- Подобряване на изследователските умения в областта на устойчивото развитие;
- Умения за използване и критичен анализ на приложимата академична литература в тази област;
- Способност за извършване на изследвания, извличане на поуки и определяне на най-добрите практики от казуси и примери в областта на устойчивото развитие с оглед на прилагането им в бизнеса или в друга професионална практика, свързана с устойчивото развитие;
- Основно разбиране на важноста на регионалните и националните условия, на различните политически системи, заинтересовани страни, групи по интереси и бизнес среди за постигането на устойчиво развитие;
- Повишена информираност относно последните тенденции в зелената икономика и в областта на социалните и икономическите иновации;
- Повишена информираност относно предизвикателствата, пред които са изправени обществата днес;
- Способност за идентифициране на различните заинтересовани страни в ситуации, свързани с устойчивото развитие, и анализиране на политическите и икономическите структури и процеси на създаване на политики, които ги свързват;
- Информираниост за важноста и целите на корпоративната социална отговорност;
- Подобрени презентационни и писмени умения в областта на устойчивото развитие.

Методически указания

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Този курс има за цел да осигури основополагащи знания, поради което ще бъде особено полезен за студенти и обучаеми със слаба или почти никаква подготовка в областта на устойчивото развитие. Това обаче не означава, че студенти или обучаеми с по-значителни познания по темата няма да могат да се възползват от курса чрез разширяване и задълбчаване на разбирането си за устойчивото развитие. За втората група ползватели би било особено полезно да прибягнат към допълнителна литература.

Като такъв, курсът е подходящ за студенти или професионалисти, желаещи да разработят, ръководят или работят върху кауза или програма, посветена на устойчивото развитие, за бъдещи (или настоящи) държавни служители, които създават политики в областта на устойчивото развитие, за професионалисти, ангажирани в зелената икономика, за настоящи и бъдещи бизнес лидери или служители, отговарящи за инициативи за корпоративна отговорност, свързани с устойчивото развитие, и – като основно въведение – за студенти, имащи желание да изследват темата по-задълбочено.

Целта на курса е да акцентира върху връзката между икономическите, екологичните и социалните въпроси, комплексното въздействие на глобализацията върху устойчивото развитие и текущите международни и европейски инициативи и програми, насочени към осигуряването на устойчивост на национално, регионално, супранационално и глобално ниво. Курсът залага на интердисциплинарния подход, като избягва техническия жаргон.

Курсът се очаква да повиши информираността на студентите по следните въпроси:

- Устойчивостта налага вземането на трудни решения относно ценности, които често насочват развитието в различни посоки, налага намирането на компромис между отделните заинтересовани страни и често предизвиква трансформация и иновации, т.е. скъсване с предишните модели на развитие;
- Устойчивото развитие винаги изисква задълбочени познания относно природните действия и това как взетите решения в икономическата и социалната сфера оказват въздействие върху естествения свят и го променят;
- Придвижването към устойчивост изисква промени в обществената политика и ангажиране на бизнеса. За да бъде постигната реална устойчивост, бизнесът трябва да е наясно с общественото благо, с предизвикателствата, пред които са изправени обществата и икономиките, и с дневния ред на публичната политика за устойчиво развитие. Политиците от своя страна трябва да осъзнаят необходимостта от включването на множество заинтересовани страни, в това число бизнеса, в опитите за постигане на устойчивост;
- Придвижването към устойчивост изисква добро познаване на процеса на разработване на политики и функционирането на икономическите и политическите системи, с особено внимание към тяхната липса на гъвкавост и ограниченията, които те поставят по отношение на бързата трансформация към устойчиви общества и икономики;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- Придвижването към устойчивост изисква добра осведоменост относно това какво може и какво не може да бъде постигнато с помощта на технологиите и технологичните промени.

Специална забележка относно използването на тази учебна програма при обучението в реална фирмена среда:

Курсовете за обучение в реална фирмена среда трябва да бъдат специално подготвени с оглед на конкретните нужди в дадената компания. Тази учебна програма осигурява само общи насоки за организиране на обучението що се отнася до основните проблеми и понятия. Обучителите и доставчиците на обучение трябва да разработят своя курс в съответствие с представените им от компанията специфични изисквания или въз основа на предишни дискусии със съответния фирмен отдел. Необходимо е да бъдат включени конкретни теми, съобразени със сектора или професионалната насоченост на компанията, обикновено в равно съотношение с предоставяните знания по основни теми, свързани с устойчивото развитие. Дискусиите, както и използването на примери или казуси, трябва да бъдат насочени към фирмената практика или практиката в дадения бизнес сектор. Желателно е обучителите да канят като гост-лектори професионалисти или бизнес лидери в съответната индустрия или бизнес сектор.

Предварителни изисквания: Няма

Оценяване:

Представените долу примери за задания и оценка са разработени под формата на списък, от който преподавателите могат да избират и комбинират елементи. Всеки преподавател може да разработи на тази база собствен план за задания и оценяване, който да отговоря най-пълно на изискванията в неговата институция и целите на курса.

- *Финален изпит*

Препоръчително е финалният изпит да включва въпроси с множествен избор и въпроси с отворен отговор. Продължителността на такъв изпит може да бъде между 1 час и 1.5 часа. Като алтернатива, изпитът може да бъде базиран на казуси, особено в случаите, когато курса е предназначен за по-напреднали студенти или ако основната му цел е получаването на практически познания. В този случай, от обучаемите може да бъде изискано да анализират и оценят казусите посредством въпроси с множествен избор и въпроси с отворен отговор. Продължителността на изпита, базиран на казуси, може да варира между 1.5 и 3 часа в зависимост от обема и броя на избраните казуси. Провеждащите курса могат да решат да въведат и междинен изпит.

- *Курсов проект*

Концепциите на курсовите проекти, изработени с цел провеждане на дискусия в клас, трябва да бъдат предадени до Час 9. Готовите проекти трябва да бъдат предадени в края на курса.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Тип 1: Студентите избират един въпрос, свързан с устойчивото развитие, като изменението на климата, водите, биоразнообразието, социалното включване и т.н. Целта на този вид курсов проект е да:

- изследва въпроса в многото му измерения и да отрази съществуващите около него дискусии;
- представи, разгледа и оцени съществуващите решения и предизвикателствата и спънките, с които те се сблъскват, като същевременно се опита да посочи едно или повече решения като най-приложими, представяйки нужните аргументи;
- разгледа международни, европейски и национални програми и инициативи, насочени към решаване на проблема;
- обърне внимание на приноса – реален и потенциален – на бизнеса спрямо усилията, насочени към решаване на проблема.

Добре е проекти, представящи нови или подобрени решения, да бъдат поощрявани чрез поставянето на по-висока оценка.

Формални изисквания относно обема:

- За академични ползватели: обем между 5,000 и 6,500 думи.
- За ползватели в сферата на професионалното образование и обучение, неформалното образование или обучението в реална фирмена среда: обем между 3,500 и 4,500 думи.

Тип 2: Студентите или обучаемите изследват задълбочено инициативите на дадена компания, свързани с устойчивото развитие, или национални/локални/регионални правителствени планове и програми за устойчиво развитие, като оценяват тяхната ефективност и дават препоръки за подобрения. Този тип проект изисква известни познания в областта на корпоративната социална отговорност или политическия анализ.

Формални изисквания относно обема:

- За академични ползватели: обем между 5,000 и 6,500 думи.
- За ползватели в сферата на професионалното образование и обучение, неформалното образование или обучението в реална фирмена среда: обем между 3,500 и 4,500 думи.

Обучение, задължителна литература и участие по време на занятията:

Като цяло обучението трябва да е съобразено с преобладаващия обучителен подход в образователната институция. Но все пак ползвателите трябва да имат предвид, че тази учебна програма е разработена предимно с оглед на семинарния тип обучение, при което лекциите са сведени до минимум, а занятията се основават на дискусии и представяне на казуси и примери. От студентите се очаква предварително да са прочели задължителната литература. Целта на занятията е да провокират дебат по изучаваните теми, както и

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

споделяне на гледни точки и допълнителна информация. За бъдещи справки се предвижда допълнителна литература за по-напреднали студенти/обучаеми или за студенти/обучаеми, изследващи темата по-задълбочено, напр. във връзка с разработването на курсовите им проекти. От студентите се очаква да се явяват на занятията подготвени да взимат компетентно участие в дискусиите и груповите задания и упражнения. Силно се насърчава ангажирането на гост-говорители с изключителни познания в дискутираната област – напр. политици, професионалисти в областта на зелената икономика и т.н.

Препоръчва се всяко занятие да включва 10-20 минутно групово задание, при което на студентите/обучаемите биват поставяни задачи, свързани с темата на деня – напр. всяка група да представи една позиция в дебата, един пример/казус или да обобщи един въпрос. Груповите задания трябва да бъдат съобразени със задължителната литература, но е добре да съдържат елемент на креативност, разискване или да бъдат насочени към подобряване на презентационните умения. Препоръчва се груповите задания да съдържат разрешаването на проблем, който е интердисциплинарен по характер (изискват се познания в различни области). Качеството на представяне на студентите в груповите задания би трябвало да повлияе положително на крайното оценяване.

Специална забележка относно използването на задължителната литература в професионалното образование и обучение, неформалното образование или обучението в реална фирмена среда: задължителната литература, отбелязана като подходяща само за академични ползватели, може да бъде предпочитан вариант за допълнителен прочит. Не бива обаче да ѝ се придава по-голяма важност от допълнителната литература с по-голяма практическа насоченост, напр. доклади на международни институции или неправителствени организации. Последните могат да са много по-полезни за обучаемите, включени в професионално образование и обучение, неформално образование и обучение в реална фирмена среда.

Оценяване:

Като цяло оценяването трябва да бъде съобразено с преобладаващите правила за оценяване в образователната институция.

Препоръчително е при оценяването на проектите да се обръща приоритетно внимание на иновативните идеи и креативността. Може да бъде прилаган следният модел на оценяване, базиран на скала от 1 до 5.

- 1- отлично, значително над средните очаквания на учителя или средното ниво на представяне в групата; демонстриране на отлично разбиране на основните понятия и проблеми, съчетано със задълбочени изследвания и значителен творчески или иновативен елемент;
- 2- силно, демонстриране на добро разбиране на основната информация и най-важните концепции и модели, наличие на забележителни креативни или иновативни елементи;

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

- 3- приемливо, демонстриране на добро познаване на основните въпроси и допълнителна информираност, споделяне на нови прозрения или показване на запознатост с новостите в областта;
- 4- слабо, демонстриране на недостатъчно или повърхностно разбиране на основните концепции и модели, слаба или никаква допълнителна информираност, споделяне на съвсем малко нови прозрения;
- 5- незадоволително и слабо представяне.

Препоръчително оценяване:

Индивидуално участие по време на занятията: 10%

Участие в груповите задания по време на занятията: 10%

Финален изпит: 50% (или, особено при професионалното образование и обучение и неформалното образование: 40%)

Курсов проект: 30% (или, особено при професионалното образование и обучение и неформалното образование: 40%)

Академичен кодекс по отношение на академичната честност и плагиатството

Всяка институция, която провежда курса, има правото да следва свой собствен кодекс или система от правила, свързани с академичната честност, недопускането на дискриминация по отношение на пола, етническата принадлежност, религията или сексуалната ориентация, открития дебат и зачитането на различни становища, плагиатството, и т.н.

Структура и организация на учебния процес, литература
---

1. Дефиниране на устойчивостта и устойчивото развитие

Академично и професионално образование и обучение: 4 академични часа

Неформално образование или обучение в реална фирмена среда: 2 академични часа

- а) Какво представлява устойчивостта и устойчивото развитие?

Основна литература:

Heinberg, Richard. 2012. "What Is Sustainability?" In *The Post Carbon Reader: Managing the 21st Century's Sustainability Crises*. Richard Heinberg and Daniel Lerch, Eds. Post Carbon Institute. <http://www.postcarbon.org/publications/what-is-sustainability/>

Elliott, Jennifer. 2006. *An Introduction to Sustainable Development*. 3rd Ed. Abingdon, Oxon; New York: Routledge: Chapter 1 (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Rogers, Peter, Kazi Jalal, and John Boyd. 2008. *An Introduction to Sustainable Development*. Earthscan: Chapter 1. (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Speth, James Gustave. 2008. *The Bridge at the Edge of the World: Capitalism, the Environment, and Crossing from Crisis to Sustainability*. Yale University Press: Chapters 1, 2, 3. https://www.earth.illinois.edu/UserFiles/Servers/Server_4102/File/documents/sustain_comp_foundation.pdf

б) Начини за постигане на устойчивост

Основна литература:

Ehrenfeld, John. "Beyond Sustainability: Why an All-Consuming Campaign to Reduce Unsustainability Fails." <http://www.johnehrenfeld.com/25.03.BeyondSustain.pdf>

Korten, David. 2011. "Economic RX: How We Get Out of This Mess." *ISSP Insight*. <http://www.sustainabilityprofessionals.org/system/files/Korten%20Economic%20Rx.pdf>

Допълнителна литература:

Theis, Tom, and Jonathan Tomkin. Eds. 2012. *Sustainability: A Comprehensive Foundation*. Connexions, Rice University: Chapters 1, 10. (този учебник е достъпен на <https://archive.org/details/ost-earth-sciences-coll11325>)

2. Модели, принципи и индикатори за устойчиво развитие

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална фирмена среда: 1 академичен час

2 академични часа

Основна литература:

Centre for Environment Education. 2007. *Sustainable Development: An Introduction*. Internship Series, Volume-I. <http://www.sayen.org/volume-i.pdf>

Rogers, Peter, Kazi Jalal, and John Boyd. 2008. *An Introduction to Sustainable Development*. Earthscan: Chapter 4. (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Theis, Tom, and Jonathan Tomkin. Eds. 2012. *Sustainability: A Comprehensive Foundation*. Connexions, Rice University: Chapter 9 (само в академични институции и при професионално образование и обучение)(достъпни източници на <https://archive.org/details/ost-earth-sciences-coll11325> или https://www.earth.illinois.edu/UserFiles/Servers/Server_4102/File/documents/sustain_comp_foundation.pdf)

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Допълнителна литература:

Bell, David, Yuk-kuen, Annie Cheung. 2009. *Introduction to Sustainable Development*. EOLSS Publishers Co Ltd. <http://www.eolss.net/sample-chapters/c13/e1-45.pdf>

Baker, Susan. 2006. *Sustainable Development*. Milton Park, Abingdon, Oxon; New York, N.Y.: Routledge: Chapter 2.

3. Предизвикателствата, пред които са изправени обществата

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална формена среда: 1 академичен час

Основна литература:

Societal Challenges. EU Horizon 2020 Programme. <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/societal-challenges>

Speth, James Gustave. 2008. *The Bridge at the Edge of the World: Capitalism, the Environment, and Crossing from Crisis to Sustainability*. Yale University Press: Chapters 5, 6, 7. (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Rogers, Peter, Kazi Jalal, and John Boyd. 2008. *An Introduction to Sustainable Development*. Earthscan: Chapter 2.

Elliott, Jennifer. 2006. *An Introduction to Sustainable Development*. 3rd ed. Abingdon, Oxon; New York: Routledge: Chapter 2.

Barlow, Maude. 2001. *Blue Gold: The Global Water Crisis and the Commodification of the World's Water Supply*. Council of Canadians Chair, IFG Committee on the Globalization of Water.

White, Lynn Jr. 1969. "The Historical Roots of Our Ecologic Crisis." *Journal of the American Scientific Affiliation* 21: 42-47.

4. Екологични проблеми и промени в климата

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална формена среда: 1 академичен час

Основна литература:

Mills, Stephanie. 2011. "Peak Nature?" In *The Post Carbon Reader: Managing the 21st Century's Sustainability Crises*. Richard Heinberg and Daniel Lerch, Eds. Post Carbon Institute. <http://www.postcarbon.org/publications/peak-nature/>

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Rogers, Peter, Kazi Jalal, and John Boyd. 2008. *An Introduction to Sustainable Development*. Earthscan: Chapter 3. (само в академични институции или при професионално образование и обучение)

Ayers, Jessica, and David Dodman. 2010. "Climate Change Adaptation and Development I: The State of the Debate". *Progress in Development Studies* **10** (2): 161-168. (само в академични институции или при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Faber, Daniel, and Deborah McCarthy. 2003. "Neo-liberalism, Globalization and the Struggle for Ecological Democracy: Linking Sustainability and Environmental Justice." In *Just Sustainabilities: Development in an Unequal World*. Agyeman, Julian, and Robert Bullard. Eds. Earthscan.

Brown, Lester. 2001. *Eco-Economy: Building an Economy for the Earth*. Earth Policy Institute: Chapter 1.

Gore, Al. 2006. *Earth in the Balance: Ecology and the Human Spirit*: Introduction.

5. Глобален режим по изменение на климата

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална формена среда: 1 академичен час

Основна литература:

Council on Foreign Relations. 2012. "The Global Climate Change Regime." Issue Brief. <http://www.cfr.org/climate-change/global-climate-change-regime/p21831>

Center for Climate and Energy Solutions. 2015. "Outcomes of the U.N. Climate Change Conference in Paris." December 1015. <http://www.c2es.org/docUploads/cop-21-paris-summary-12-2015-final.pdf>

Douthwaite, Richard. 2011. "The International Response to Climate Change." In *The Post Carbon Reader: Managing the 21st Century's Sustainability Crises*. Richard Heinberg and Daniel Lerch, Eds. Post Carbon Institute. <http://www.postcarbon.org/publications/international-response-to-climate-change/> (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Center for Climate and Energy Solutions. 2015. "The Paris Agreement." <http://www.c2es.org/international/paris-agreement>

Center for Climate and Energy Solutions. "History of International Negotiations." <http://www.c2es.org/international/history-international-negotiations>

United Nations Framework Convention on Climate Change. "Background on the UNFCCC: The international response to climate change." http://unfccc.int/essential_background/items/6031.php

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Baker, Susan. 2006. *Sustainable Development*. Milton Park, Abingdon, Oxon; New York, N.Y.: Routledge: Chapter 3, 5.

Bodansky, Daniel. 2001. "The History of the Global Climate Change Regime." *In International Relations and Global Climate Change*. Urs Luterbacher and Detlef F. Sprinz. Eds. The MIT Press.

Luterbacher, Urs, and Detlef Sprinz. 2001. "Problems of Global Environmental Cooperation." *In International Relations and Global Climate Change*. Urs Luterbacher and Detlef F. Sprinz. Eds. The MIT Press.

Luterbacher, Urs, and Carla Norrlo. 2001. "The Organization of World Trade and the Climate Regime." *In International Relations and Global Climate Change*. Urs Luterbacher and Detlef F. Sprinz. Eds. The MIT Press.

6. Ролята на Европейския съюз за устойчивото развитие

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална формена среда: 1 академичен час

Основна литература:

Review of the EU Sustainable Development Strategy (Renewed Strategy). 2006. European Council DOC 10917/06. <http://register.consilium.europa.eu/doc/srv?l=EN&f=ST%2010917%202006%20INIT>

European Climate Change Programme. 2003. Second ECCP Progress Report: Can we meet our Kyoto targets? http://ec.europa.eu/clima/policies/eccp/documentation_en.htm

Допълнителна литература:

Climate Action website of the European Commission. http://ec.europa.eu/clima/index_en.htm, especially section "EU actions" http://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/index_en.htm

Environment website of the European Commission. http://ec.europa.eu/environment/index_en.htm, especially "Policies" section

Blok, K., Höhne, N., Torvanger, A., and R. Jancic. 2005. *Towards a Post-2012 Climate Change Regime*. Final Report. http://ec.europa.eu/clima/policies/strategies/2020/docs/id_bps098_en.pdf.

7. Устойчивост на развитието на селските и градските райони

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование и обучение в реална формена среда: 1 академичен час

Основна литература:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Popper, Deborah, and Frank Popper. 2010. "Smart Decline in Post-Carbon Cities." In *The Post Carbon Reader: Managing the 21st Century's Sustainability Crises*. Richard Heinberg and Daniel Lerch, Eds. Post Carbon Institute. <http://www.postcarbon.org/publications/smart-decline/>

Elliott, Jennifer A. 2006. *An Introduction to Sustainable Development*. 3rd ed. Abingdon, Oxon; New York: Routledge: Chapter 4-5. (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Brown, Lester. 2001. *Eco-Economy: Building an Economy for the Earth*. Earth Policy Institute: Chapters 7, 8, 9.

8. Участници в развитието на политиките за устойчиво развитие

Академично и професионално образование и обучение : 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална фирмена среда: 1 академичен час

Основна литература:

Elliott, Jennifer A. 2006. *An Introduction to Sustainable Development*. 3rd Ed. Abingdon, Oxon, New York: Routledge: Chapter 3.

Rogers, Peter, Kazi Jalal, and John Boyd. 2008. *An Introduction to Sustainable Development*. Earthscan: Chapter 12, 13. (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Brown, Lester. 2001. *Eco-Economy: Building an Economy for the Earth*. Earth Policy Institute: Chapter 12.

9. Представяне на концепциите на курсовите проекти

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална фирмена среда: 1 академичен час

Целта на този час е да даде възможност на обучаемите и студентите да получат обратна връзка относно техните идеи, преди да разработят окончателните си проекти. Всеки презентатор трябва да разполага с достатъчно време (препоръчително 10-15 мин.) за кратко и стегнато представяне на неговата концепция и най-малко 15 мин. за реакции и дискусии. В случай че курсът включва по-голям брой студенти или обучаеми и това прави подобен график неподходящ, учителите могат да решат да променят заданието по курсовия проект, като позволят груповата работа. В края на този час трябва да бъдат предвидени и 15 мин. за разбор на сесията.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

10. Бедност и устойчивост

2 академични часа

Основна литература:

Transforming Our World: The 2030 Agenda for Sustainable Development. 2015. United Nations.
<https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>

MDG Gap Task Force Report. 2015. *Taking Stock of the Global Partnership for Development*.
http://www.un.org/millenniumgoals/pdf/MDG_Gap_2015_E_web.pdf (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Baker, Susan. 2006. *Sustainable Development*. Milton Park, Abingdon, Oxon; New York, N.Y.: Routledge. Chapter 7. (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Elliott, Jennifer A. 2006. *An Introduction to Sustainable Development*. 3rd ed. Abingdon, Oxon; New York: Routledge: Chapter 6.

Sachs, Jeffrey. 2005. *Can Extreme Poverty be Eliminated?* Scientific American, Inc.
http://www.unmillenniumproject.org/documents/Scientific_AmericanSept2005.pdf

11. Социални измерения на устойчивото развитие

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална форма среда: 1 академичен час

Основна литература:

Hitchcock, Darcy, and Marsha Willard. 2013. "Confused about Social Sustainability? What It Means for Organizations in Developed Countries." ISSP.
http://www.sustainabilityprofessionals.org/system/files/Confused%20about%20social%20sustainability_0.pdf

Vaalavuo, Maria. 2015. "Poverty Dynamics in Europe: From What to Why". Working Paper 03/2015. European Commission.
<http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7854&type=2&furtherPubs=yes>

Rees, William. 2011. "The Human Nature of Unsustainability." In *The Post Carbon Reader: Managing the 21st Century's Sustainability Crises*. Richard Heinberg and Daniel Lerch, Eds. Post Carbon Institute. <http://www.postcarbon.org/publications/human-nature-of-unsustainability/> (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

European Union. 2015. 2014 *Social Protection Performance Monitor (SPPM) dashboard results*. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7823&type=2&furtherPubs=yes>

Social Protection Committee Indicators Sub-group (European Union). 2015 update. "Portfolio of EU Social Indicators for the Monitoring of Progress Towards the EU Objectives for Social Protection and Social Inclusion". European Union. <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=7855&type=2&furtherPubs=yes>

Woodcraft, Saffron, with Tricia Hackett and Lucia Caistor-Arendar. 2011. *Design for Social Sustainability: A framework for Creating Thriving new Communities*. The Young Foundation.

Dobson, Andrew. 2003. "Social Justice and Environmental Sustainability: Ne'er the Twain Shall Meet?" In *Just Sustainabilities: Development in an Unequal World*. Agyeman, Julian, and Robert Bullard. Eds. Earthscan.

12. Икономика на устойчивостта

Академично и професионално образование и обучение: 4 академични часа

Неформално образование или обучение в реална фирмена среда: 2 академични часа

- a) благосъстояние, обществено благосъстояние и устойчивост; външни фактори и оценка; икономически оценки на устойчиви проекти и инвестиции в областта на околната среда и борбата срещу изменението на климата.

Основна литература:

Whipple, Tom. 2011. "Peak Oil and the Great Recession." In *The Post Carbon Reader: Managing the 21st Century's Sustainability Crises*. Richard Heinberg and Daniel Lerch, Eds. Post carbon institute. <http://www.postcarbon.org/publications/peak-oil-and-the-great-recession/>

Coase, Ronald. 2012. "The Problem of Social Cost." In *Economics of the Environment: Selected Readings*. 6th Ed. Robert Stavins. Ed. New York, London: W.W. Norton & Company. (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Portney, Paul. 2012. "The Contingent Valuation Debate: Why Economists Should Care." In *Economics of the Environment: Selected Readings*. 6th Ed. Robert Stavins. Ed. New York, London: W.W. Norton & Company. (само в академични институции и при професионално образование и обучение)

Допълнителна литература:

Speth, James Gustave. 2008. *The Bridge at the Edge of the World: Capitalism, the Environment, and Crossing from Crisis to Sustainability*. Yale University Press: Chapter 4.

Stavins, Robert. 2012. "Is There a Role for Benefit-Cost Analysis in Environmental, Health, and Safety Regulation?" In *Economics of the Environment: Selected Readings*. 6th Ed. Robert Stavins. Ed. New York, London: W.W. Norton & Company.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Solow, Robert. 2012. "Sustainability: An Economist's Perspective." In *Economics of the Environment: Selected Readings*. 6th Ed. Robert Stavins. Ed. New York, London: W.W. Norton & Company.

Van der Linde, Claas. 2012. "Toward a New Conception of the Environment-Competitiveness Relationship." In *Economics of the Environment: Selected Readings*. 6th Ed. Robert Stavins. Ed. New York, London: W.W. Norton & Company.

Fullerton, Don, and Robert Stavins. 2012. "How Economists See the Environment." In *Economics of the Environment: Selected Readings*. 6th Ed. Robert Stavins. Ed. New York, London: W.W. Norton & Company.

Video: The Story of Stuff, Chapter 1 : Introduction.

б) Зелена икономика

Основна литература:

Brown, Lester. 2001. *Eco-Economy: Building an Economy for the Earth*. Earth Policy Institute: Chapters 4, 5, 6.

Допълнителна литература:

Farley, Joshua. 2011. "Ecological Economics." In *The Post Carbon Reader: Managing the 21st Century's Sustainability Crises*. Richard Heinberg and Daniel Lerch. Eds. Post Carbon Institute. <http://www.postcarbon.org/publications/ecological-economics/>

Brown, Lester. 2001. *Eco-Economy: Building an Economy for the Earth*. Earth Policy Institute: Chapter 11.

Worldwatch Institute. 2004. *Good Stuff? A Behind-the-Scenes Guide to the Things We Buy*. http://www.worldwatch.org/system/files/GoodStuffGuide_0.pdf

Lovins, Amory, Lovins, Hunter, and Paul Hawken. 1999. "A Road Map for Natural Capitalism." Harvard Business Review May-June. <http://www.yesmagazine.org/multimedia/yes-film/the-story-of-stuff-chapter-1-introduction>

13. Устойчивост и корпоративна социална отговорност

Академично и професионално образование и обучение: 2 академични часа

Неформално образование или обучение в реална фирмена среда: 1 академичен час

Основна литература:

Reinhardt, Forest, Robert Stavins, and Richard Vietor. 2008. "Corporate Social Responsibility through an Economic Lens." *Review of Environmental Economics and Policy* 2(2): 219-239.

Grayson, David. 2011. "Embedding Corporate Responsibility and Sustainability: Marks & Spencer." *Journal of Management Development* 30 (10): 1017 – 1026.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

Additional reading:

Speth, James Gustave. 2008. *The Bridge at the Edge of the World: Capitalism, the Environment, and Crossing from Crisis to Sustainability*. Yale University Press: Chapter 7.

Portney, Paul. 2008. "The (Not So) New Corporate Social Responsibility: An Empirical Perspective." *Review of Environmental Economics and Policy* 2 (2): 261-275.